wmptm 1897

Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego

Protokół z Walnego Zgromadzenia Polskiego Towarzystwa Matematycznego

w dniu 30 maja 1959 r.

Na wniosek przewodniczącego Walnego Zgromadzenia prof. H. Rasiowej, postanowiono wysłać do nieobecnego z powodu choroby Prezesa PTM, prof. E. Marczewskiego, list z serdecznymi pozdrowieniami i słowami uznania za wielki jego wkład pracy w okresie kierowania Towarzystwem.

Na wniosek Zarządu Głównego przyjęto następujący porządek obrad:

1. Odczytanie protokółu z poprzedniego Walnego Zgromadzenia,
2. sprawozdanie Zarządu Głównego za rok 1958 i plan działalności; sprawozdania Komisji do spraw szkolnictwa średniego i Komitetu Redakcyjnego „Roczników",
3. sprawozdanie Komisji Rewizyjnej,
4. dyskusja nad sprawozdaniami i planem działalności,
5. udzielenie ustępującemu Zarządowi Głównemu absolutorium,
6. wybory nowych władz PTM (czterech członków Prezydium oraz trzech członków Komisji Rewizyjnej),
7. wybory Jury nagród PTM,
8. zatwierdzenie preliminarza budżetowego na rok 1960,
9. wnioski Oddziałów i Komisji.

Następnie wybrano jednomyślnie komisję matkę w składzie: przewodniczący prof. K. Kuratowski, członkowie: prof. S. Gołąb, prof. W. Orlicz i prof. S. Straszewicz.

ad 1. Protokół poprzedniego Walnego Zgromadzenia odczytał doc. W. Sadowski. Protokół ten został przyjęty bez zmian.

ad 2. Sprawozdanie Zarządu Głównego za rok 1958 złożyła Wiceprezes, H. Rasiowa (1). Wobec doręczenia wszystkim delegatom dokładnego sprawozdania na piśmie prof. Rasiowa ograniczyła się w swoim sprawozdaniu do uwag ogólnych i podkreślenia tylko ważniejszych spraw.

---

(1) Patrz Wiadomości Matematyczne III (1959), str. 295-302.

I. Sprawy organizacyjne i finansowe. W okresie rocznym (od ostatniego Walnego Zgromadzenia) odbyło się 13 zebrań Prezydium oraz 2 zebrania Zarządu Głównego.

Zarząd Główny uporządkował księgowość Towarzystwa. Od 15 kwietnia 1959 r. Prezydium zaangażowało do pracy doradcę księgowego. W dniu 16 maja 1959 r. odbyła się konferencja księgowych z udziałem delegatów 9 Oddziałów. Dokonana została również zmiana systemu zbierania składek. Obecnie składki zbiera centralnie Zarząd Główny za pośrednictwem P. K. O.

Zorganizowano sprzedaż remanentów wydawniczych dla członków PTM oraz ważniejszych bibliotek naukowych. Akcja ta doprowadziła do sprzedaży 676 książek i czasopism na sumę zł 22123,15. Odbiorcami były 23 biblioteki i 28 członków Towarzystwa.

Stan finansów w roku ostatnim pozwolił przeznaczyć większą od projektowanej kwotę na nagrody naukowe oraz wyrównać roczne opóźnienie w przyznawaniu nagród.

II. Na uznanie zasługuje praca Komisji do spraw szkolnictwa średniego pod przewodnictwem prof. Witolda Janowskiego oraz powołanej przez Prezydium Zarządu Głównego podkomisji do spraw reformy programów i metod nauczania matematyki.

III. Praca naukowa. Liczba posiedzeń naukowych oraz wygłoszonych referatów utrzymuje się od kilku lat na mniej więcej jednakowym poziomie: posiedzeń naukowych odbyło się 192 a referatów wygłoszono 239. Rozwija się na ogół pomyślnie współpraca pomiędzy Oddziałami. W roku sprawozdawczym 72 referaty wygłosili prelegenci przyjezdni. Tym niemniej wydaje się, że współpraca ta powinna przybrać szersze rozmiary. W związku z tym Zarząd Główny apeluje do wszystkich członków PTM, aby chętnie przyjmowali zaproszenia Zarządów Oddziałów do czynnego uczestniczenia w zebraniach naukowych.

IV. Współpracy PTM z zagranicą nie udało się dotychczas należycie rozwinąć. Wprawdzie ilość wygłaszanych przez gości zagranicznych referatów wzrasta, brak jednak własnych kontaktów zagranicznych i organizowania wyjazdów z ramienia PTM oraz bezdewizowej wymiany osobowej.

V. Akcja popularyzacji matematyki prowadzona jest przez Zarządy Oddziałów. W roku 1958 zorganizowano ogółem 24 odczyty jedynie w 5 Oddziałach (Toruń, Warszawa, Gliwice, Szczecin, Poznań). Powołana do tych spraw komisja nie wykazuje aktywności i zdaniem Zarządu Głównego powinna być zlikwidowana. Podobnie powinna ulec likwidacji Komisja Wydawnictw Popularnych, która nie przejawiała działalności.

VI. Bardzo aktywną pracę wśród młodzieży prowadzą koła między-

szkolne w Gliwicach (2), Toruniu (3), Warszawie (1). Odczyty popularne dla młodzieży organizowały Oddziały: Łódzki (6), oraz Toruński (4).

VII. W dalszej działalności PTM należałoby zwrócić uwagę na uaktywnienie pracy w niektórych słabszych Oddziałach. Oddziały te powinny w większym stopniu korzystać z pomocy ośrodków silniejszych. Powinno się ożywić akcję odczytowo-popularyzacyjną. Należy kontynuować działalność komisji do spraw szkolnictwa średniego i podkomisji do reformy nauczania matematyki oraz dążyć do przygotowania ogólnokrajowej narady w tych sprawach. W sprawach wydawniczych należy poprzeć działalność komitetów redakcyjnych w kierunku pełnej realizacji rocznych planów wydawniczych, systematycznego ukazywania się naszych wydawnictw oraz przekształcenie Wiadomości Matematycznych w organ PTM prenumerowany przez wszystkich członków, nauczycieli i ogół matematyków.

Zgodnie z ogólną opinią należy podnieść wysokość nagród naukowych.

Należałoby również stworzyć własną siedzibę PTM przeznaczoną na biuro Zarządu Głównego. Umożliwiłoby to gromadzenie pamiątek związanych z historią PTM.

Sprawozdanie Roczników PTM złożył doc. M. Stark. Redaktorzy zgłaszają na niniejsze Walne Zgromadzenie wniosek regulaminu Roczników PTM. W regulaminie tym znajdzie usankcjonowanie zasada pracy w dwu oddzielnych komitetach redakcyjnych dla każdej serii Roczników oraz przekształcenia komitetów redakcyjnych w operatywny zespół, który nie tylko przygotowuje do druku nadesłane materiały, ale redaguje czasopisma podejmując inicjatywę zgodną z ustalonymi już założeniami.

Następnie doc. Stark podał dokładne dane o aktualnym stanie pracy redakcyjno-wydawniczej i treści przygotowywanych zeszytów. Wynika z tego sprawozdania, że zaległości zostały już zlikwidowane oraz że w roku bieżącym można się spodziewać pełnego zrealizowania (a nawet przekroczenia) planu wydawniczego.

Prof. Orlicz zwrócił się do obecnych o nadsyłanie do redakcji Prac Matematycznych artykułów, przy czym pożądane są artykuły przekrojowe.

W Pracach Matematycznych, poczynając od najbliższego zeszytu, drukowane będą w sprawozdaniach z posiedzeń PTM tylko tytuły odczytów i ewentualnie dane bibliograficzne. Niektóre streszczenia komunikatów ukazywać się będą w Colloquium Mathematicum.

Sprawozdanie Komisji do spraw szkolnictwa średniego i Podkomisji reformy nauczania matematyki złożył prof. Witold Janowski. PTM organizowało dla nauczycieli seminaria, wykłady na kursach wakacyjnych oraz prowadziło działalność publicystyczną. Ogółem zorganizowano

na terenie całego kraju (nie licząc seminariów dla nauczycieli) 50 takich odczytów.

Mało zajmowano się sprawami reformy programów. Niektóre Zarządy Oddziałów utrzymywały kontakty z władzami oświatowymi oraz delegowały swych przedstawicieli na posiedzenia katedr w wyższych szkołach pedagogicznych. Istnieją koła młodzieży wykazujące żywą działalność, jednak liczba ich powinna być powiększona.

Podjęta powinna być celowa akcja publicystyczna w prasie i czasopismach fachowych.

Następnie prof. Janowski podaje informacje o działalności podkomisji do spraw reformy nauczania matematyki. Podkomisja zwróciła się do grona samodzielnych pracowników naukowych o przedstawienie swych poglądów na omawianą reformę, zgromadziła literaturę zagraniczną, opracowała ankietę, która obejmuje 21 pytań i rozesłana będzie do 2000 pracowników naukowych, nauczycieli i działaczy pedagogicznych.

Przygotowano już pewną liczbę artykułów, które drukowane będą w czasopiśmie Matematyka oraz w Wiadomościach Matematycznych. Podkomisja ma przed sobą duże i trudne zadanie, wystarczy wskazać na pracę, której wymaga opracowanie odpowiedzi na ankietę oraz na niechęć przedstawicieli instytucji i władz oświatowych do wprowadzania zmian.

Doc. W. Sadowski złożył sprawozdanie finansowe. Sprawozdanie to stanowi załącznik Nr 1 do niniejszego protokółu.

ad 3. Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej odczytał w zastępstwie nieobecnego w kraju prof. Łosia, doc. Sadowski. Protokół stanowi załącznik Nr 2. Komisja wysunęła pod adresem Zarządu Głównego następujące zalecenia: Zarząd Główny powinien 1) rozpatrzyć sprawę płacenia personelowi z góry i księgowań pensji styczniowych wypłaconych w grudniu, 2) rozpatrzyć sprawę szacunku inwentarza znajdującego się w Oddziałach, 3) rozpatrzyć sprawę księgowań na koncie Funduszu przedsiębranych w trakcie okresu bilansowego, 4) rozpatrzyć celowość utrzymywania wysokich sald gotówki w Oddziałach, specjalnie w Oddziale Krakowskim i Gdańskim, 5) kontynuować upłynnianie magazynu książek, w szczególności zapasu książki Banacha *Mechanics*.

Komisja stwierdziła, że ustępujący Zarząd dokonał dużej pracy w zakresie uporządkowania inwentarza oraz księgowości i postawiła wniosek o udzielenie absolutorium z działalności finansowej w roku 1958.

ad 4. W dyskusji doc. Stark postawił wniosek, aby Zarząd Główny objął swoim bilansem remanenty Annalesów, znajdujących się w Oddziale Krakowskim. Doc. Stark postawił następnie wniosek, aby opracować historię PTM oraz aby powołać do pracy w Podkomisji do spraw reformy nauczania matematyki prof. B. Iwaszkiewicza.

Doc. Krysicki przypomniał, że w wyniku działalności Komisji Popularyzacji Matematyki zostały zgromadzone referaty i inne artykuły, które powinny być opublikowane. Zdaniem doc. Krysickiego obie komisje, Popularyzacji Matematyki oraz Wydawnictw Popularnych, które na podstawie uchwały Zarządu Głównego z dnia 30 maja b. r. mają być zlikwidowane, powinny być utrzymane. Ważną sprawą, którą należy uwzględnić w działalności PTM, jest zorganizowanie pomocy nauczycielom szkół średnich, którzy są obecnie zupełnie osamotnieni i nie prowadzą żadnej działalności naukowej.

Prof. Gołąb wskazał, że obecnie PTM nie bierze żadnego udziału w osobowej wymianie zagranicznej. Zarząd Główny powinien w tych sprawach współpracować z władzami PAN oraz Ministerstwem Szkół Wyższych. Prof. Gołąb zwrócił uwagę na konieczność podjęcia środków zaradczych, aby absolwenci wydziałów matematycznych nie tracili kontaktu z matematyką po opuszczeniu uczelni. Zwrócił również uwagę na spadek liczby nauczycieli w PTM oraz wskazał na przykład Francji, gdzie profesorowie wyższych udzielni utrzymują żywe kontakty z nauczycielstwem.

Wypowiedzi te poparł doc. Stark wskazując, że powstały nowe działy matematyki, o których nauczyciele na ogół nie wiedzą. Prof. Meder wskazał na spadek autorytetu zawodu nauczyciela w stosunku do innych zawodów i brak u nauczycieli zainteresowań naukowych oraz na przeciążenie w szkołach obowiązkami wychowawczymi.

ad 5. Zebrani delegaci jednomyślnie udzielili ustępującemu Zarządowi Głównemu absolutorium oraz uchwalili podziękowanie za owocną działalność.

ad 6. Zostało wybrane Prezydium Zarządu Głównego w następującym składzie:

1) prezes — prof. Tadeusz Ważewski,
2) wiceprezes — prof. Roman Sikorski,
3) skarbnik — doc. Wiesław Sadowski,
4) sekretarz — doc. Jan Jaworowski.

Do Komisji Rewizyjnej weszli prof. Adam Bielecki, prof. Zygmunt Butlewski oraz doc. Leon Jeśmanowicz.

ad 7. Wybór Jury nagród PTM. Na wniosek Komisji matki zebrani wybrali jednomyślnie Jury w następującym składzie: profesorowie M. Biernacki, K. Borsuk, K. Kuratowski, E. Marczewski, S. Mazur, A. Mostowski oraz W. Orlicz.

ad 8. Doc. Sadowski odczytał projekt preliminarza na rok 1960. Po dyskusji postanowiono przy jednym wstrzymującym się od głosu podwyższyć składkę roczną z 20 zł do 50 zł płatną w ratach półrocznych,

przy czym równocześnie zorganizowana zostanie bezpłatna prenumerata Wiadomości Matematycznych dla wszystkich członków PTM. Postanowiono również zwiększyć sumę nagrody PTM do zł 30000 na nagrody główne oraz zł 18000 na nagrody młodych. Preliminowana suma wydatków w roku 1960 wynosi zł 323760. Preliminarz po uwzględnieniu tych poprawek przyjęto jednomyślnie (załącznik Nr 3).

ad 9. Wnioski. Projekt regulaminu Roczników PTM został uzupełniony dwiema poprawkami: 1) wersję pierwszą, p. 3 uzupełniono przepisem, że redaktorów wybiera Walne Zgromadzenie na wniosek Zarządu Głównego oraz 2) punkt 4, przepisem, że członków Komitetów redakcyjnych wybiera Walne Zgromadzenie na wniosek naczelnego redaktora i zastępcy naczelnego redaktora. Po tych poprawkach przyjęto jednomyślnie zgłoszony regulamin w brzmieniu uwzględniającym wersję pierwszą, p. 3. Regulamin Roczników PTM stanowi załącznik Nr 4 do protokółu.

Również jednomyślnie wybrano na naczelnego redaktora Roczników PTM prof. Władysława Orlicza, na zastępcę naczelnego redaktora doc. Marcelego Starka oraz komitety redakcyjne w składzie:

1) Komitet redakcyjny Prac Matematycznych: sekretarz — Julian Musielak; członkowie — Adam Bielecki, Zbigniew Semadeni, Witold Bogdanowicz, Stanisław Hartman, Stanisław Gołąb, Jerzy Górski, Krzysztof Tatarkiewicz.

2) Komitet redakcyjny Wiadomości Matematycznych: sekretarz — Jerzy Browkin; członkowie — Adam Bielecki, Ryszard Engelking, Andrzej Lelek, Stefan Paszkowski, Aleksander Pełczyński, Stefan Rolewicz.

Wyniki dyskusji zostały sformułowane w następujących uchwałach, które zebrani delegaci przyjęli jednomyślnie:

1) Walne Zgromadzenie wzywa Zarząd Główny, aby wprowadził do bilansu PTM remanenty wydawnicze Annales, przechowywane przez Oddział Krakowski;

2) Zarząd Główny powinien zaopiekować się materiałami zgromadzonymi przez Komisję Popularyzacji Matematyki w celu ich odpowiedniego wykorzystania (np. publikacji);

3) Zarząd Główny powinien zorganizować odpowiednią akcję w celu objęcia opieką PTM ogółu matematyków polskich, a w szczególności absolwentów wydziałów matematycznych oraz nauczycieli szkół średnich;

4) należy opracować historię PTM.

Prof. H. Steinhaus za pośrednictwem delegatów Oddziału Wrocławskiego zwrócił się do Zgromadzenia o rozważenie sprawy zbyt niskich honorariów autorskich za prace matematyczne. W dyskusji poparto stanowisko prof. Steinhausa oraz zwrócono uwagę na zupełnie nie odpowiadające włożonemu nakładowi pracy opłaty za recenzję artykułów

matematycznych. Opłata za recenzje powinna składać się ze stawki zasadniczej oraz dopłaty za każdy arkusz wydawniczy.

Na zakończenie prof. S. Straszewicz w imieniu Podkomisji do spraw reformy nauczania matematyki zwrócił się z apelem o powszechne wypełnianie ankiet, które zostaną w najbliższym czasie rozesłane członkom Towarzystwa i innym osobom.

Załącznik Nr 1

Sprawozdanie finansowe
Polskiego Towarzystwa Matematycznego za rok 1958

Dochody

1. Dotacja Polskiej Akademii Nauk		zł 190000,—
2. Wpływy ze sprzedaży wydawnictw		zł 30855,60
3. Składki członkowskie		zł 6736,—
4. Częściowy zwrot należności za zakupione za pośrednictwem PTM wydawnictwa zagraniczne		zł 6093,19
5. Dotacja na Fundusz Konkursowy Oddziału Toruńskiego		zł 3970,—
6. Inne		zł 132,70
7. Saldo na dzień 1 stycznia 1958 r.		zł 43004,13
		zł 280791,62

Wydatki

§ 1 — Płace		zł 81900,—
§ 2 — Ubezpieczenia i świadczenia		zł 12694,80
§ 3 — Bezosobowy fundusz płac		zł 46320,80
a) honoraria i wynagrodzenia	zł 43270,80	
b) nagrody indywidualne	zł 3050,—	
§ 5 — Podróże służbowe		zł 25145,95
§ 6 — Wydatki biurowe		zł 10437,10
§24 — Inne wydatki		zł 59352,84
c) nagrody naukowe	zł 37500,—	
nagroda dla uczestników Olimpiady Matem.	zł 1500,—	
nagrody wypłacone z Fund. Konkursowego Oddz. Toruńskiego	zł 3550,—	
e) Koszty ogłoszeń	zł 5719,30	
f) Zakup wydawnictw zagranicznych (należności do zwrotu)	zł 11083,45	
Saldo na dzień 31 grudnia 1958 r.		zł 44940,13
		zł 280791,62

Warszawa, dnia 10 stycznia 1959 r.

Załącznik Nr 2

Warszawa, dnia 23 kwietnia 1959 r.

Protokół posiedzenia Komisji Rewizyjnej Polskiego Towarzystwa Matematycznego odbytego dnia 23 kwietnia 1959 r. w siedzibie Polskiego Towarzystwa Matematycznego, Warszawa, Śniadeckich 8

Na podstawie § 27 statutu Polskiego Towarzystwa Matematycznego Komisja Rewizyjna w składzie:

Prof. dr Z. Butlewski — przewodniczący,

Prof. dr J. Łoś — członek,

w obecności dr T. Iwińskiego, jako przedstawiciela Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Matematycznego, ob. ob. T. Niedźwieckiego i D. Wojciechowskiej (przedstawiciele księgowości PTM) dokonała sprawdzenia ksiąg, bilansu, rachunku wyników i sprawozdania finansowego za rok 1958.

Bilans zamyka się po obu stronach sumą zł 460950,95 (słownie: złotych czterysta sześćdziesiąt tysięcy dziewięćset pięćdziesiąt gr 95) wykazując zmniejszenie funduszu o zł 15455,87.

Saldo wykazane w księgach wynosi w kasie	zł	5656,22
w Narodowym Banku Polskim	zł	4500,55
w Oddziałach	zł	50266,09
razem	zł	60422,86

Komisja przeprowadziła wyrywkowe sprawdzenie dowodów stwierdzając w zasadzie zgodność księgowań z dowodami i prawidłowość księgowań.

Komisja uważa, że Zarząd powinien:

1° Rozpatrzyć sprawę płacenia personelowi z góry i księgowań pensji styczniowych wypłaconych w grudniu.

2° Rozpatrzyć sprawę szacunku inwentarza znajdującego się w Oddziałach.

3° Rozpatrzyć sprawę księgowań na koncie Funduszu przedsiębranych w trak cie okresu bilansowego.

4° Rozpatrzyć celowość utrzymywania wysokich sald gotówki w Oddziałach, specjalnie w Oddziale Krakowskim i Gdańskim.

5° Kontynuować upłynnianie magazynu książek, w szczególności zapas książki Banacha *Mechanics*.

Komisja z przyjemnością stwierdza, że w ubiegłym okresie Zarząd dokonał dużej pracy w zakresie uporządkowania inwentarza i księgowości.

Komisja Rewizyjna uważa, że działalność Zarządu Głównego i Oddziałów w okresie sprawozdawczym szła we właściwym kierunku, a przedłożone Komisji dokumenty obrazują ten stan od strony finansowej. Wobec tego Komisja wnosi o udzielenie absolutorium z działalności finansowej w r. 1958.

Załącznik Nr 3

Preliminarz Polskiego Towarzystwa Matematycznego na rok 1960

Dochody

1. Składki członkowskie	zł	22500,—
2. Dotacja PAN	zł	286260,—
3. Sprzedaż książek	zł	15000,—
razem	zł	323760,—

Wydatki			
§ 1 — Płace			zł 85500,—
§ 2 — Ubezpieczenia i świadczenia			zł 13260,—
§ 3 — Bezosobowy fundusz płac			zł 70000,—
a) honoraria i wynagrodzenia	zł 67500,—		
b) nagrody administracji	zł 2500,—		
§ 5 — Podróże służbowe			zł 50000,—
a) krajowe	zł 40000,—		
b) zagraniczne	zł 10000,—		
§ 6 — Wydatki administracyjno-gospodarcze			zł 15000,—
a) wydatki pocztowe i kancel.	zł 10000,—		
b) utrzymanie czystości	zł 3000,—		
c) inne	zł 2000,—		
§ 24 — Inne wydatki			zł 90000,—
a) prenumerata Wiadomości Matematycznych dla członków	zł 13500,—		
b) zakup książek na wymianę zagraniczną	zł 15000,—		
c) nagrody naukowe (główne)	zł 30000,—		
d) nagrody naukowe dla młodych matematyków	zł 18000,—		
e) nagroda studencka	zł 1500,—		
f) koszt ogłoszeń	zł 12000,—		
		razem	zł 323760,—

Załącznik Nr 4

Regulamin Roczników Polskiego Towarzystwa Matematycznego

1. Roczniki składają się z dwóch serii: Seria I, Prace Matematyczne jest przeznaczona w zasadzie dla matematyków wykładowców wyższych uczelni oraz matematyków stosujących metody matematyki wyższej; Seria II, Wiadomości Matematyczne jest przeznaczona dla ogółu matematyków.

2. Roczniki są kierowane przez redaktora naczelnego i jego zastępcę, wspólnych dla obu serii, przy współudziale komitetów redakcyjnych, odrębnych dla każdej serii.

3. Redaktor naczelny i jego zastępca są wybierani i odwoływani przez Walne Zgromadzenie PTM zwykłą większością głosów na wniosek Zarządu Głównego.

4. Komitety redakcyjne są wybierane co dwa lata przez Walne Zgromadzenie PTM zwykłą większością głosów na wniosek naczelnego redaktora i zastępcy naczelnego redaktora, przy czym każdorazowo może ulec zmianie co najwyżej połowa każdego z komitetów.